

KO TE

KAHITI O NIU TIRENI.

HE MEA TA I RUNGA I TE MANA O TE KAWANATANGA.

PONEKE, TAITE, HURAE 4, 1912.

Whakaatu i te Tangohanga me te Whakatakotoranga i tetahi Rori ma runga i Opatu C Poraka, Takiwa Ruri o Heao, Takiwa Whenua o Taranaki.

(L.S.) ISLINGTON, Kawana.
HE PANUITANGA.

I RUNGA i te whakahaere me te whakatutukitanga o nga mana kua whakawhiwhia e te kione toru rau e waru tekau ma iwa o te Ture Whenua Maori, 1909, ko ahau, ko John Poynder Dickson-Poynder, Baron Islington, te Kawana o te Tominiiona o Niu Tireni, tenei ka whakatako a ka tango hei rori i te whenua e whakaaturia nei i roto i te Kupu Apiti ki tenei.

KUPU APITI.

Nga Eka o te Piihi Whenua e Tangohia ana hei Rori.	Ko tetahi Wahi o	Poraka.	Takiwa Ruri.	Te Nama o te Mapi.	Te Kara i runga i te Mapi.
E. R. P. 0 0 16·9	Opatu C Poraka	VII	Heao ..	L. 1910/ 1539	Whero.

Kei roto i te Takiwa Whenua o Taranaki; e ata whakaaturia nei i runga i te mapi kua maakatia a kua pania ki te kara e huaina nei i runga ake nei, kua whakatakotoria ki te Tari mo nga Whenua, Poneke.

He mea tuku i raro i te ringa o His Excellency te Right Honourable John Poynder Dickson-Poynder, Baron Islington, Kawana, Tino Rangatira o te Tominiiona o Niu Tireni me nga Motu kei raro i tona mana; he mea whakaputa i raro i te Hiiri o taua Tominiiona, i Poneke, i tenei te 26 o nga ra o Hurae, te tau o to tatou Ariki kotahi mano e iwa rau kotahi tekau ma rua.

THOS. MACKENZIE,
Minita mo nga Whenua.

E TE ATUA TOHUNGA TE KING!

Whakaaturanga ka tangohia hei Rahui Purotu etahi Whenua kei roto i Poraka A Taieri Rahui Maori Takiwa Ruri o Otokia.

HE whakaaturanga tenei e meatia ana i raro i te Ture mo nga Mahi ma te Katoa, 1908, kia tangohia nga whenua e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei hei rahui purotu. A tenei ano hoki ka whakaaturia ko te mapi o nga whenua e meatia nei kia tangohia kua whakatakotoria ki te Poutapeta i Otokia, kua waiho i reira hei tirohanga ma te katoa; a ko nga tangata katoa e pangia ana o te tangohanga o aua whenua, mehemea he take tika a ratou hei whakahe i te tangohanga o aua whenua, me tuku-a-tuhituhi mai aua whakahe i roto i nga ra e wha tekau timata atu i te ra tuatahi i perehitia ai tenei whakaatu, me tuku mai ki te Minita mo nga Mahi ma te Katoa, Poneke.

KUPU APITI.

Nga Eka o nga Whenua nga Tangohia.	Ara ko	Poraka.	Takiwa.	Te Nama o te Mapi.	Te Kara i runga i te Mapi.
E. R. P. 19 3 24·1	Rota 29A	"A"	Taieri Rahui Maori (Takiwa Ruri o Otokia)	P.W.D. 31851	Whero.
19 3 24·1	Rota 29B	"A"	Taieri Rahui Maori (Takiwa Ruri o Otokia)	P.W.D. 31851	Whero.

Kei roto i te Takiwa Whenua o Otago; e ata whakaaturia nei i runga i te mapi kua maakatia a kua pania ki nga kara ku huaina i runga ake nei, kua whakatakotoria ki te tari o te Minita mo nga Mahi ma te Katoa, Poneke, Takiwa Porowinitanga o Weringitana.

Ina hoki toku ringa, he mea tuhi ki Poneke, i tenei te toru o nga ra o Hurae, kotahi mano e iwa rau kotahi tekau ma rua.

W. D. S. MACDONALD,
Minita mo nga Mahi ma te Katoa.

Whakataunga Mema Apiha Kawanatanga mo te Kaunihera Maori o te Takiwa o Whangarei i raro i nga tikanga o te Ture Kaunihera Maori, 1900.

Te Tari o te Minita Maori,
Poneke, 28 o June, 1912.

KUA pai His Excellency te Kawana ki te whakatu i a

FRANK BIRD, o Whangarei,

hei Mema Apiha Kawanatanga mo te Kaunihera Maori o te Takiwa o Whangarei i raro i nga tikanga o te Ture Kaunihera Maori, 1909, hei riiwhi mo William Jesse Reeve, kua whakamutu i a ia.

W. D. S. MacDONALD,
Minita mo nga Mea Maori.

Whakataunga Mema Apiha Kawanatanga mo te Kaunihera Maori o te Takiwa o Tauranga, i raro i nga tikanga o te Ture Kaunihera Maori, 1900.

Te Tari o te Minita Maori,
Poneke, 26 o Hune, 1912.

KUA pai His Excellency te Kawana ki te whakatu i a

THOMAS RICHARD WINSBURY PHILPOTTS, o Tauranga,

hei Mema Apiha Kawanatanga mo te Kaunihera Maori o te Takiwa o Tauranga i raro i nga tikanga o te Ture Kaunihera Maori, 1900, hei riiwhi mo H. Tai Mitchell, kua whakamutu i a ia.

W. D. S. MacDONALD,
Minita mo nga Mea Maori.

PANUITANGA KOOTI WHENUA MAORI.

KOOTI WHENUA MAORI KI KIHIPANE, A TE 11 O NGA RA O HUEAE, 1912.

Tari Kooti Whenua Maori, Kihipane.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Kooti Whenua Maori ki Kihipane a te 11 o nga ra o Hurae, 1912. ki te whakawa ki te uiui hoki i nga tikanga o nga tono e mau i te Kupu Apiti i raro iho nei. Ki te kore te Kooti e tu a taua ra ka tu a muri tata atu ina watea i etahi atu o ona raruraru.

I tuhia i tenei te 26 o nga ra o Hune, 1912.

[Kihipane, 1912-25.]

Na HERORA KAA, Kai-rehita.

KUPU APITI.

TONO WHAKATU KAI-RIIWHI KI NGA PAANGA TAONGA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Tupapaku.
879	Meri Whakaatere	Noa Whakaatere.

TONO WHAKATU KAI-RIIWHI KI NGA PAANGA WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua	Te Tangata kua mate.
880	H. te Kani Pere	Puhatikotiko 2c Nama 2 ..	Riripeti te Kani.
881	Hohipa me etahi atu	Repongaere Nama 4G ..	Hani te Auraki.

TONO WHAKAWHITI I NGA PAANGA WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
882	(H. te Kani Pere (Kai-tiaki mo Rongowhakaata Arapata) Minirata Kehukehu, Riria Kehukehu, me etahi atu	Puhatikotiko 2c Nama 2. Waituhi Nama 1A me Tapuihikitia C.

WHAKAHAERE WHENUA MAORI.

Huinga o te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Ikaroa.

Poneke, 2 o Hurae, 1912.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ko nga take e whakahuatia ana i roto i te Kupu Apiti kua tuhia i raro nei, ka uiuia a te huinga o te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Ikaroa ki Poneke a te Turei, te 16 o nga ra o Hurae 1912, i te 10.30 o nga haora i te ata, a muri tata atu ranei ina watea i etahi atu a ona raruraru.

A te mutunga o nga keehi o Poneke ka hiki te Poari ki Mahitaone.

Na C. T. H. BROWN (Taare Paraone), Perehitini.

KUPU APITI.

TONO KIA WHAKAAETIA NGA TUKUNGA WHENUA.

>Nama.	Nama o te Pukapuka.	Te Ahua o te Tuku.	Te Ra i hainatia ai.	Te Ingoa o te Whenua.	Na Ingoa o nga Tangata o whai tikanga ana ki taua whakahaerenga.
1	1912/138	He hoko ..	6 Tihema, 1911 ..	Horowhenua xiB 36 Nama 3H me 2A	Te Kiri Hopa ki a John Roderick McDonald, jun. (Brown, Dean, me Neave).
2	1912/160	He mokete ..	2 Aperira, 1912 ..	Hinana Nama 1B, Wahanga 1 me 2 (etahi wahi)	Hoani Paraone Tunuarangi ki a Dalgety and Co., Limited (Gawith me Logan).
3	1912/164	He hoko ..	21 Aperira, 1912 ..	Pothill Gully, Tekiona 23, Wahanga 2, Rota 3	Letitia Ann Kenny me etahi atu ki a Henry David Bates (O. me R. Beere).
4	1912/166	He hoko ..	20 Aperira, 1912 ..	Carnarvon, Tekiona 360, Rota B me C	Hunia te Hana ki a Duncan Fraser (Young me Tripe).
5	1912/167	He hoko ..	24 Aperira, 1912 ..	Taonui-Ahuaturanga 1F Nama 1c	Tapa Kiriwai ki a Thomas Knight (Young me Tripe).
6	1912/171	He rihi ..	16 Aperira, 1912 ..	Paehua Nama 5 ..	Wharehuhui Kohai ki a Thomas Robert Barrer (Pownall, Laery, me Moran.)
7	1912/172	He rihi ..	23 Maehe, 1912 ..	Paehua Nama 4 ..	Eruha Piripi me etahi atu ki a Thomas Robert Barrer (Pownall, Laery, me Moran.)
8	1912/192	He mokete ..	..	Belmont Survey District, Poraka XI, Wahanga 1A o Tekiona 8	Muroa Panapa ki a Frederick Peter Simeon (O'Regan me Dix).
9	1912/195	He hoko ..	8 Mei, 1912 ..	Kahotea Nama 1d, Tekiona 1	Ngapera Parata ki a Herbert John Jillett (Menteath me Ward).
10	1912/203	He hoko ..	16 Mei, 1912 ..	Okurupatu A3 Nama 2A, Tekiona 1g	Waata Paraone ki a Alexander Reside (A. R. Bunny).
11	1912/205	He hoko ..	16 Mei, 1912 ..	Okurupatu A3 Nama 2A, Tekiona 1e	Akitu Watene me tetahi atu ki a Alexander Reside (A. R. Bunny).
12	1912/210	He hoko ..	26 Oketopa, 1911 ..	Manawatu-Kukutaauaki 7D Nama 2A, Tekiona 5	Wiremu Kiriona me etahi atu ki a Michael Hattie Bailey (Brown, Dean, me Neave).
13	1912/215	He hoko ..	7 Maehe, 1912 ..	Whenuakura Nama 9 me 10	Charles Hamlin ki a William Phillips Thompson (D. Scannell).
14	1912/216	He hoko ..	13 Maehe, 1912 ..	Kahumako D Nama 2b ..	Te Akonga Mohi ki a Charles Hamlin (D. Scannell).
15	1912/217	He hoko ..	13 Maehe, 1912 ..	Whenuakura D Nama 2c	Te Akonga Mohi ki a Charles Hamlin (D. Scannell).
16	1912/218	He hoko ..	29 Mei, 1912 ..	Kakiraawa 2B Nama 2o	Te Akonga Mohi ki a Horomona Koko (D. Scannell).
17	1912/221	He hoko ..	6 Hune, 1912 ..	Tahoraiti Nama 2A, Tekiona 21	Te Po Eriwhata me tetahi atu ki a Agnes Isabella Macailan (Fitzherbert me Robertshawe).
18	1912/222	He hoko ..	4 Hune, 1912 ..	Tahoraiti Nama 2A, Tekiona 4	Hiria Heta me etahi atu ki a William Thompson (Fitzherbert me Robertshawe).
19	1912/223	He hoko ..	27 Mei, 1912 ..	Tahoraiti 2A Nama 2b	Whakarongo Ngamoa ki a William Thompson (Fitzherbert me Robertshawe).
20	1912/224	He hoko ..	27 Mei, 1912 ..	Tahoraiti Nama 2A, Tekiona 23	Whakarongo Ngamoa ki a William Thompson (Fitzherbert me Robertshawe).
21	1912/225	He hoko ..	5 Hune, 1912 ..	Tahoraiti Nama 2A, Tekiona 22	Te Aoturoa Raniera me etahi atu ki a Antoinette Katinka Ransom (Fitzherbert me Robertshawe).
22	1912/226	He rihi ..	21 Mei, 1912 ..	Whakatahi Nama 4B ..	Hokimate Potangaroa me tetahi atu ki a Arthur Brightwell (Pownall, Laery, me Moran).
23	1912/227	He hoko ..	12 Aperira, 1912 ..	Paehua Nama 2 ..	Hape Renata ki a Thomas Robert Barrer (Pownall, Laery, me Moran).
24	1912/228	He mokete ..	2 Aperira, 1912 ..	Muhunoa Nama 1B, Tekiona 2B	Hema Ropata te Ao ki a Dalgety and Co., Limited (Chapman, Skerrett, Wylie, me Tripp).
25	1912/230	He hoko ..	4 Hanuere, 1912 ..	Te Iringa A Poraka ..	Karepa Tui me etahi atu ki a George Charles Summerell (W. G. Beard).
26	1912/232	He hoko ..	11 Hune, 1912 ..	Okurupatu A3 Nama 12B	Raima Rahui me etahi atu ki a Euphemia McKay. (Pownall, Laery, me Moran).

TONO KIA WHAKAAETIA NGA TUKUNGA WHENUA.

Nama.	Nama o te Pukapuka.	Te Ahua o te Tuku.	Te Ra i hainatia ai.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Tangata e whai tikanga ana ki taua whakabaerenga.
27	1912/233	He hoko ..	7 Hune, 1912 ..	Okurupatu A3 2A Nama 2B, Tekiona 1	Waata Paraone me etahi atu ki a Euphemia McKay (Pownall, Laery, me Moran).
28	1912/234	He hoko ..	7 Mei, 1912 ..	Ngarara West A, Tekiona 32b	Ngapera Wi Parata ki a Nota Whitu Stewart (Moorhouse, Hadfield, me Newman).
29	1912/235	He hoko ..	24 Aperira, 1912 ..	Puketotara 3B Nama 2B	Tiemi Kawana ki a Tamati Kawana (A. M. Salek).
30	1912/236	He rihi ..	1 Mei, 1912 ..	Aorangi 3C Nama 2B, Rota 5	Ema Heni te Awe Awe ki a John Pearce Morcombe (A. M. Salek).
31	1912/238	He hoko ..	24 Hune, 1912 ..	Paeuia Nama 6A, Tekiona 11	Wharchuihui Kohai me tetahi atu ki a Thomas Robert Barrer (Pownall, Laery, me Moran).
32	1912/239	He hoko ..	10 Mei, 1912 ..	Horowhenua XI B Nama 34	Tapita Himiona ki a Flora McDonald (Brown, Dean, me Neave).
33	1912/240	He rihi ..	7 Mei, 1912 ..	Whakatomotomo Nama 1	Wi Hutana me etahi atu ki a George Busch (Cawith me Logan).
34	1912/241	He rihi ..	11 Mei, 1912 ..	Horowhenua 3E Nama 2, Wahanga 2	Penc Tikara ki a Harold Edward Abraham (Harper me Harper).
35	1912/242	He rihi ..	23 Mei, 1912 ..	Horowhenua Nama XI B Tekiona 41 North, Wahanga C1	Maata Huikirangi ki a William Batten (Harper me Harper).
36	1912/243	He rihi ..	19 Hune, 1912 ..	Manawatu - Kukutauaki 7D Nama 2D, Tekiona 56 (tetahi wahi), Tekiona 60D, Tekiona 45 (tetahi wahi), me Tekiona 46	Areta Mihaka ki a William Batten (Harper me Harper)
37	1912/244	He hoko ..	— Hune, 1912 ..	Okurupatu A3 Nama 2A, Tekiona 1F	Rangitauira Hamuera me tetahi atu ki a Alexander Reside (A. R. Bunny).
38	1912/245	He hoko ..	10 Hune, 1912 ..	Okurupatu B Nama 3B, Wahanga 1	Kawana Wi Tinitara me etahi atu ki a William Lamb Cameron (W. G. Beard).
39	1912/246	He hoko ..	29 Aperira, 1912 ..	Okurupatu A Nama 3, Wahanga 2 o Nama 2B	Peehi Hemi me etahi atu ki a Elizabeth Brown (W. G. Beard).
40	1912/247	He hoko ..	2 Mei, 1912 ..	Okurupatu A Nama 3, Wahanga 3 o Nama 2B	Raima Rahui ki a Elizabeth Brown (W. G. Beard).
41	1912/248	He hoko ..	24 Hune, 1912 ..	Okurupatu A Nama 3, Wahanga 2E Nama 1	Hemi Taepa me etahi atu ki a Grace Shaw (W. G. Beard).
42	1912/249	He hoko ..	..	Tahuroa E (tetahi wahi)	Te Raro te Rangikatuahina ki a Francis Melanie Trapp (W. G. Beard).
43	1912/250	He hoko ..	..	Tahuroa E (tetahi wahi)	Te Raro te Rangikatuahina ki a Henry Mansfield Burney Trapp (W. G. Beard).
44	1912/251	He rihi ..	22 Hune, 1912 ..	Tahoraiti Nama 2A, Tekiona 2 (tetahi wahi)	Kairama Pirihihi ki a James Brown (Fitzherbert me Robertshawe).
45	1912/252	He rihi ..	12 Hune, 1912 ..	Tahoraiti Nama 2A, Tekiona 2 (tetahi wahi)	Kairama Pirihihi ki a William Mc Millan (Fitzherbert me Robertshawe).
46	1912/253	He rihi ..	20 Hune, 1912 ..	Tahoraiti Nama 2A, Tekiona 2 (tetahi wahi)	Kairama Pirihihi ki a Harry Monteith (Fitzherbert me Robertshawe).
47	1912/254	He hoko ..	..	Pukengaki Nama 7D ..	Maata Henare Kingi me etahi atu ki a Olive Fitzgerald Jury (A. J. Bathgate).
48	1912/255	He hoko ..	3 Aperira, 1912 ..	Ngakaroro 3D Nama 1 me 5B (tetahi wahi)	Maaka Pukchi ki a Allan Howell (G. H. Harper)
49	1912/256	He hoko ..	26 Hune, 1912 ..	Taonui-Ahuaturanga 2B Nama 4	Ruiha Pere ki a Te Rama Apakura (A. M. Salek).
50	1912/257	He hoko ..	25 Hanuere, 1912 ..	Ngarara West A, Tekiona 18	Rehu Maeke me etahi atu ki a Harold Barber (Field me Luckie).
51	1912/258	He rihi ..	8 Hune, 1912 ..	Horowhenua 3E Nama 2, Tekiona 1B me 1C	Ana Rata me tetahi atu ki a Fred. Samuel Joseph Chapman Retter (Field me Luckie).
52	1912/259	He hoko ..	13 Maehe, 1912 ..	Himetangi Nama 3 (tetahi wahi)	Whakarau te Kotua ki a Harold Barber (Field me Luckie).
53	1912/260	He hoko ..	29 Hanuere, 1912 ..	Pukerua 3C Nama 1B (tetahi wahi)	Hira Wi Parata me etahi atu ki a Elizabeth Laing Gray (Field me Luckie).
54	1912/261	He hoko ..	27 Aperira, 1912 ..	Ohariu, Tekiona 77 (tetahi wahi)	Tihema Henare ki a Hinemoa Frances Bryant (Field me Luckie).
55	1912/262	He hoko ..	29 Hune, 1912 ..	Ohariu, Tekiona 77 (tetahi wahi)	Miriamata Matewai ki a Hinemoa Frances Bryant (Field me Luckie).
56	1912/263	He hoko ..	25 Hune, 1912 ..	Ngarara West A, Tekiona 25, Wahanga C	Whakarau te Kotua ki a Harold Barber (Field me Luckie).
57	1912/264	He rihi ..	25 Hune, 1912 ..	Muhunoo 3A Nama 1E me 1, Wahanga XI (tetahi wahi)	Tauhu Roera ki a Puaia Whiley (Bell, Gully, Bell, me Myers).

TONO KIA WHAKAAETIA NGA TUKUNGA WHENUA.

Nama.	Nama o te Pukapuka.	Te Ahua o te Tuku.	Te Ra i hainatia ai.	Te Ingoa o te Whenua.	Na Ingoa o nga Tangata e whai tikanga ana ki taua whakahaerenga.
58	1912/265	He rihi ..	12 Hune, 1912 ..	Muhunoa 3A Nama 1E me 1, Wahanga C	Tauhu Roera me tetahi atu ki a Puaia Whiley (Bell, Gully, Bell, me Myers).
59	1912/266	He rihi ..	21 Tihema, 1911 ..	Manawatu - Kukutauaki 4c Nama 5A, Tekiona 3 (tetahi wahi)	Apaira Karehana ki a Loeta Constance Drake (Bell, Gully, Bell, me Myers).
60	1912/267	He hoko ..	22 Aperira, 1912 ..	Manawatu - Kukutauaki 4e Nama 4B, Tekiona 1 (tetahi wahi)	Helen Bevan ki a Charles Thomas Tatum (Bell, Gully, Bell, me Myers).
61	1912/268	He hoko ..	26 Aperira, 1912 ..	Otaki, Tekiona 153 ..	Rota Waitoa te Paki ki a William McKegg (Bell, Gully, Bell, me Myers).
62	1912/269	He hoko ..	30 Maehe, 1912 ..	Manawatu - Kukutauaki 4A Nama 2, Wahanga 1A Nama 2 (tetahi wahi)	Mamikawheo Reweti me etahi atu ki a Harriett Drake (Bell, Gully, Bell, me Myers).
63	1912/270	He hoko ..	16 Mei, 1912 ..	Ohau Nama 3, Tekiona 20 (tetahi wahi)	Roha Wehipeihana ki a Thomas Hillard (Bell, Gully, Bell, me Myers).
64	1912/274	He hoko ..	27 Hune, 1912 ..	Tahoraiti Nama 2A, Tekiona 29	Hirai Rangiwhakaewa me tetahi atu ki a Clara Knight (Fitzherbert me Robertshawe).
65	1912/275	He hoko ..	6 Hune, 1912 ..	Horowhenua XI B 36 Nama 1B6	Ngapera Tauaki ki a Walter Ryder (W. Stewart Park).
66	1912/276	He hoko ..	15 Aperira, 1912 ..	Horowhenua XI B 36 Nama 1B4	Morokapa Wiremu ki a Walter Ryder (W. Stewart Park).
67	1912/277	He hoko ..	18 August, 1905 ..	Te Oreore Nama 2, Wahanga 2A	Riria Potangaroa me etahi atu ki a Patrick Carr (A. R. Bunny).

TONO KIA MATUA WHAKAAETIA TE TUKUNGA WHENUA I RARO I TEKIONA 209 O TE TURE WHENUA MAORI, 1909.

Nama.	Nama o te Pukapuka.	Te Ahua o te Tuku.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Tangata e whai tikanga ana ki nga whakahaerenga.
68	1912/177	He hoko ..	Te Oreore Nama 2, Wahanga 2A ..	Etahi Maori ki a Messrs McLachlan me Simpson (Pownall, Lavery, me Moran).
69	1912/178	He rihi ..	Pahaoa Nama 3B (tetahi wahi) ..	Etahi Maori ki a James Cooper (Pownall, Lavery, me Moran).
70	1912/179	He rihi ..	Pahaoa Nama 3B (tetahi wahi) ..	Etahi Maori ki a Eleanor Ethelwyn May Cooper (Pownall, Lavery, me Moran).
71	1912/219	He hoko ..	Horowhenua XI B Nama 41 South P	Etahi Maori ki a Thomas Hannan (McGrath me Willis).
72	1912/220	He hoko ..	Horowhenua XI B Nama 36, Poraka 1, Wahanga Nama 2JB	Etahi Maori ki a Daniel Hannan (jun.) (McGrath me Willis).
73	1912/237	He hoko ..	Waipoua, Poraka Nama 47 ..	Etahi Maori ki a Elizabeth Jessie Cotter (Pownall, Lavery, me Moran).

HE TONO I RARO I NGA TIKANGA O TEKIONA 341 O TE TURE WHENUA MAORI, 1909, KIA WHAKARITEA HE HUINGA O NGA TANGATA NO RATOU NGA WHENUA E WHAKAHUATIA ANA I RARO IHO NEI.

Nama.	Nama o te Pukapuka.	Te Ahua o te Tuku.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Motini ki a Whiriwhiria.
74	1912/161	He hoko ..	Ngaipu Nama 1 ..	Ko taua whenua me hoko ki a Helen Sutherland mo te moni e £4 3s. i te eka (Gawith me Logan).
75	1912/271	He hoko ..	Huritini Nama 4 ..	Ko taua whenua me hoko ki a Harriett Drake mo te moni e £4 i te eka (Bell, Gully, Bell, me Myers).

HE TONO KIA TUKUA ATU HE KUPU WHAKAAE KI TE KAWANA, KIA WHAKAAETIA TETABI MOKETE, I RARO I NGA TIKANGA O TEKIONA 230 O TE TURE WHENUA MAORI, 1909.

Nama.	Nama o te Pukapuka.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga ingoa o nga tangata e whaitikanga ana ki nga whakahaerenga.
76	1912/160	Hinana Nama 1B, Wahanga Nama 1 me 2 (tetabi wahi)	Hoani Paraone Tunuiarangi ki a Dalgety me Company (Limited) (Gawith me Logan).
77	1912/192	Belmont S.D., Poraka XI, Wahanga Nama 1A o Tekiona 3	Muroa Panapa ki a Frekerick Peter Simeon (O'Regan me Dix).
78	1912/228	Muhunoa Nama 1B, Tekiona 2B ..	Hema Ropata te Ao ki a Dalgety me Company (Limited).

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Maraetai Nama 3 i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 48.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waikato-Maniapoto ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Maraetai Nama 3, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Akarana, a te Taite, te 25 o nga ra o Hurae, 1912, a te 10.30 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei :—

“Ko taua whenua me riihi ki a James McGinty mo nga tau e 21 mo te moni reti e £52 10s. me te whai mana ki te whakahou i te riihi mo nga tau e 21 mo te reti e rima paiheneti o te wariu o taua whenua a taua wa.”

I tuhia ki Akarana, i tenei te 27 o nga ra o Hune, 1912.

TE POURA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Tamahere Rota 114 i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 48.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waikato-Maniapoto ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Tamahere Rota 114, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Morrinsville, a te Turei, te 23 o nga ra o Hurae, 1912, a te 3.30 o nga haora i te awatea, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei :—

“Ko taua whenua me riihi ki a Arthur Edmonds mo nga tau e 21 mo te moni reti a tau e 5s. i te eka, me te whai mana ki te whakahou i te riihi mo nga tau e 21 mo te reti e rima paiheneti o te wariu o taua whenua a taua wa.”

I tuhia ki Akarana, i tenei te 27 o nga ra o Hune, 1912.

TE POURA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Waitakaruru 4c Tekiona 5 i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 48.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waikato-Maniapoto ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Waitakaruru 4c, Tekiona 5, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Thames, a te Paraire, te 19 o nga ra o Hurae, 1912, a te 10 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei :—

“Ko taua whenua me hoko ki a Miriama Stuart Findlay mo nga moni £450.”

I tuhia ki Akarana, i tenei te 27 o nga ra o Hune, 1912.

TE POURA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Hoetainui North 6b Nama 2 i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 48

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waikato-Maniapoto ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Hoetainui North 6b Nama 2, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Morrinsville, a te Turei, te 23 o nga ra o Hurae, 1912, a te 3.30 o nga haora i te awatea, hei whiriwhiri i nga motini e whai ake nei :—

“(1.) Ko tetahi wahi (1,000 eka) o taua whenua me hoko ki a Thomas William Ryan mo nga moni e £2 15s. i te eka.

“(2.) Ko tetahi wahi (1,000 eka) o taua whenua me hoko ki a Edward Frederick Westbury mo nga moni e £2 15s. i te eka.

“(3.) Ko tetahi wahi (1,000 eka) o taua whenua me hoko ki a D. H. D. Hunter mo nga moni e £2 15s. i te eka.

“(4.) Ko tetahi wahi (1,000 eka) o taua whenua me hoko ki a G. L. S. Hunter mo nga moni e £2 15s. i te eka.”

I tuhia ki Akarana, i tenei te 27 o nga ra o Hune, 1912.

TE POURA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Te Akau B Nama 12 i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 48.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waikato-Maniapoto ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Te Akau B Nama 12, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Morenawhira (Morrinsville), a te Turci, te 23 o nga ra o Hurae, 1912, a te 3.30 o nga haora i te awatea, hei whiriwhiri i nga motini e whai ake nei :—

“(1.) Ko tetahi wahi (1,200 eka) o taua whenua me hoko ki a Emily Woodham mo nga moni e £2 i te eka.

“(2.) Ko tetahi wahi (1,000 eka) o taua whenua me hoko ki a Daniel Long mo nga moni e £2 i te eka.

“(3.) Ko tetahi wahi (1,000 eka) o taua whenua me hoko ki a R. B. Thompson mo nga moni e £2 i te eka.

“(4.) Ko tetahi wahi (1,000 eka) o taua whenua me hoko ki a Oscar Woodham mo nga moni e £2 i te eka.

“(5.) Ko tetahi wahi (1,000 eka) o taua whenua me hoko ki a R. Gilmer mo nga moni e £2 i te eka.

“(6.) Ko tetahi wahi (1,000 eka) o taua whenua me hoko ki a Frank Moginie, jun., mo nga moni e £2 i te eka.”

I tuhia ki Akarana, i tenei te 27 o nga ra o Hune, 1912.

TE POURA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Awaitei 1j 2b Nama 2 i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 48.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waikato-Maniapoto ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Awaitei 1j 2b2, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Paeroa, a te Taite, te 18 o nga ra o Hurae, 1912, a te 11.30 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei :—

“Ko taua whenua me hoko ki a Harold D. Goldsmith mo nga moni £1 10s. i te eka.”

I tuhia ki Akarana, i tenei te 27 o nga ra o Hune, 1912.

TE POURA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Moanakaipiti-Hururumati A i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 48

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waikato-Maniapoto ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Moanakaipiti-Hururumati A, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Paeroa, a te Taite, te 18 o nga ra o Hurae, 1912, a te 11.30 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei :—

“Ko taua whenua me hoko ki a Lewis Emanuel Cassrels mo nga moni £130.”

I tuhia ki Akarana, i tenei te 27 o nga ra o Hune, 1912.

TE POURA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Hoetainui South Nama 1b i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 48.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waikato-Maniapoto ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Hoetainui South Nama 1b, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Ngaruawahia, a te Turei, te 23 o nga ra o Hurae, 1912, a te 10.30 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei :—

“Ko taua whenua me hoko ki a W. H. Cooke mo nga moni £1 5s. i te eka.”

I tuhia ki Akarana, i tenei te 27 o nga ra o Hune, 1912.

TE POURA,
Perehitini.

PANUITANGA.

POUTAPETA PEEKE TIAKI MONI.

1. **E**TUWHERA ana i ia ra he Peeke Tiaki Moni i te nuinga o nga Poutapeta Whakaputa Ota Moni Niu Tirenī, hei tango moni a hei whakaputa moni hoki roto i nga haora e whakahaerea ana nga mahi ota moni.

2. Ka hoatu he initarēti mo nga moni e tukua ana ki aua peeke, ara e £3 10s. mo ia rau pauna i ia tau ki ia kai-tuku kaore nei ana moni i tuku ai ki reira i nui atu i te £300, engari ka hoki iho te initarēti ki te £3 mo ia rau pauna i ia tau mo nga moni i nuku atu i te £300. E £600 te mutunga mai o te rahi o nga moni e whakaetia kia whiwhi initarēti.

3. Ko te Kawanatanga hei punga mo nga moni a nga kai-tuku moni ki aua peeke, na reira kaore e kore te tere tonu o te whakaputa mai ano o aua moni ina tonoa a muri atu.

4. Kia kotahi tonu te kaute a te kai-tuku moni e whakatuwhera ki tona ingoa ake.

5. Ko nga ingoa o nga kai-tuku moni ki te Poutapeta Peeke Tiaki Moni me te rahi o a ratou moni i tuku ai ki reira e kore rawa e whakina.

6. Ka ahei te kai-tuku moni ki tetahi o nga Poutapeta Peeke Tiaki Moni ki te tuku moni ki tetahi atu o nga peeke pera o roto o te takiwa poutapeta kotahi, ki te tuku moni ranei ki tetahi atu peeke pera kei roto i tetahi atu takiwa poutapeta ke atu i te mea i whakatuwheratia ra e ia ki reira tana kaute, engari i raro anake i nga tikanga e whai ake nei:—

(a.) Kua toru marama te kaute (matua) e tuwhera ana.

(b.) Ko te roa o te wa e whakaetia hei tukunga moni atu ki tetahi atu takiwa poutapeta i te mea kua tuwhera ra ki reira te kaute, ka whakapotonga kia toru marama, timata atu i te ra i tukua atu ai te moni tuatahi, a ina pau taua wa (ara taua toru marama) kaore e whakaetia kia tukua atu ano etahi atu moni ki taua takiwa poutapeta kia pau ra ano etahi atu marama e toru, haunga ia ki te whakawhitiria te kaute (matua) ki taua takiwa poutapeta. Otira ka ahei te kai-tuku ki te tuku moni atu ki etahi atu takiwa poutapeta, engari ka mau tonu te tikanga kua whakaritea ake nei, ara kia toru marama i te tuatahi te wa e whakaetia hei tukunga moni atu ki reira, a kia toru marama hoki te wa whakataanga o te tuku moni i waenganui o ia o aua takiwa toru marama ra.

7. Ko te kai-tuku moni kua tae ki te toru marama e tuwhera ana tana kaute i roto i te Poutapeta Peeke Tiaki Moni o Niu Tirenī ka ahei tana kaute te whakawhiti ki te Poutapeta Peeke Tiaki Moni o Ingarangi, a ko te kai-tuku moni ki te Poutapeta Peeke o Ingarangi, mehemea kua toru marama tana kaute e tuwhera ana ki reira, ka ahei hoki tana kaute te whakawhiti ki te Poutapeta Peeke Tiaki Moni o Niu Tirenī.

Ko runga o te moni (hui atu ki ona initarēti) e ahei te whakawhiti atu i Niu Tirenī hei whawhao ki tetahi kaute Peeke Tiaki Moni kua e nui atu i te £200. Ko nga moni i hipa atu (i taua £200) ka ahei ano hoki te whakawhiti, mehemea (ina whiti) ka herea ki nga punga moni a te Kawanatanga o Ingarangi, engari ko taua moni kua e nui atu i te £500 ina hui atu nga moni utu komihana ki te moni tinana.

Ko nga ahua (forms) o nga pukapuka whakawhiti me nga whakamarama katoa mo taua mahi ka taea te tiki atu i tetahi o nga Poutapeta Peeke Tiaki Moni o Niu Tirenī.

8. Ka ahei te kai-tuku moni ki te tiki atu i ana moni i te Poutapeta Peeke tata ki a ia o roto i te takiwa poutapeta kei reira tana kaute e takoto ana, ki te tiki atu ranei i era atu peeke o roto i tetahi atu takiwa poutapeta, engari me whakarite e ia nga ritenga i whakatakatoria ai nga moni (*Tirohia* a tekiona 6).

Ka taea te unu-a-waea i te moni i nga Peeke Tiaki Moni (mehemea he Tari Waea kei reira) o roto i te takiwa poutapeta kei reira te kaute e takoto ana, engari me hoatu he hikipene hei utu mo te waea atu ki, me te whakahoki mai a, te Tari Upoko o taua takiwa. Ka taea nga unu-a-waea te tuku "*urgent*," engari ki te peratia me tapiri atu ano tetahi hikipene hei utu.

Ka taea he moni te unu "*by return post*" ki te hoatu te utu o te waea pera atu ki te tari upoko o te takiwa. Ka tukua atu ki te Poutapeta te warati hei whakaputa i nga moni (a ka takoto i reira tae noa ki te ra e tikina atu ai) haunga ia ki te rereke nga tohutohu i roto i te waea unu i nga moni.

9. Ka ahei nga wahine marena ki te tuku moni ki nga Poutapeta Peeke Tiaki Moni, a ko nga moni i tukua peratia e aua wahine, i tukua ranei e tetahi wahine engari

no muri mai ka marena ia, ka kiia he taonga wehe ana moni no taua wahine, a taea noatia te wa e whakaaturia ai ki te Pohimahita Tianara tetahi take tika e whakarereketia ai te tikanga.

10. Ka ahei te tuku moni e, mo te taha ranei ki, nga tamariki kaore ano i rite nga tau ki te Peeke Tiaki Moni. Ko nga kai-tuku moni kua nuku atu i te whitu tau te pakeke ka kiia kua rite nga tau o era; engari ko nga tamariki kei raro iho i te whitu tau te pakeke kaore e tukua kia unu i a ratou moni kia eke ra ano ki te whitu tau te pakeke katahi ka whakaetia kia pera, haunga ia ki te tupono ki tetahi tino take tika.

11. Ko nga Ropu Hoahoa (Friendly Societies), kua ata whakamanaia e te Kai-rehita mo nga Ropu Hoahoa, hui atu ki nga Uniana Kai-mahi (Trades Unions) kua ata rehitatia, ka ahei ki te tuku i a ratou moni ki te Poutapeta Tiaki Moni, kaore e araitia te rahi; engari me matua tuku atu tetahi kape o o ratou ruuri ki te Tumuaki (Controller), Tari o te Peeke, Tiaki Moni, Tianara Poutapeta, Poneke.

12. Ko nga Ropu mo nga Mahi Atawhai me nga Mahi Tiaki Rawa (Charitable and Provident Societies), ina ata whakamanaia ki te pera, ka ahei ki te tuku i a ratou moni ki te Poutapeta Peeke Tiaki Moni, engari me matua tuku atu he kape o te pukapuka whakamana i a ratou (charter) me o ratou ruuri ki te Tumuaki (Controller).

13. Ka ahei te tuku atu ki te Poutapeta Peeke Tiaki Moni i nga moni a nga Volunteer Fire Brigades, Public Libraries, Mechanics' Institutes, Agricultural and Pastoral Associations, Church Mission Societies, Domain Boards, Cemetery Boards, Recreation Association or Club, and Religious Societies, engari ko nga tonu me nga kape o nga ruuri (mehemea he pera) me matua tuku atu ki te Tumuaki (Controller) o te Tari o te Peeke Tiaki Moni, Tianara Poutapeta, Poneke.

14. Ka ahei nga Poari Kura me nga Komiti Kura i whakaturia i raro i te Ture mo nga Kura ki te tuku moni (ki taua peeke); engari e taea ai aua moni te unu ma runga anake i te tonu me te rihiti a te Kai-tiaki Moni (Treasurer) me tetahi mema kotahi, tokomaha atu ranei, o te Poari o te Komiti ranei i runga i ta te Poari i ta te Komiti ranei i whakabau ai.

15. Ka ahei te whakatuwhera Kaute Huihui (Joint Accounts) ma raua ma ratou ranei e nga tangata tokorua tokomaha atu ranei, mehemea kaore e noho mai ana i taua wa he kaute huihui, takitahi ranei, ma raua ma ratou ranei (i roto i te Peeke Tiaki Moni).

16. Kaute Tiaki (Trust Accounts): Ka ahei te Kai-tiaki o tetahi tangata ki te waawhao i te moni a taua tangata, a ki te whakanoho i taua moni, ki o raua ingoa tahi ko taua tangata.

Ka ahei te tangata ki te tu hei kai-tiaki mo nga kaute maha noa atu ahakoa he kaute tana kei tona ingoa ake i reira i taua wa.

17. Ko nga tonu katoa e pa ana ki te mahi a te Poutapeta Peeke Tiaki Moni, me nga utu mo aua tonu, ka haere noa atu i roto i te meera kaore e tonoa kia utu pane-kingi.

18. Mehemea tena ano etahi atu whakamaramatanga e hiahiatia ana, ka taea te tonu atu ki nga Poutapeta whakahaere i nga mahi a te Peeke Tiaki Moni, me tonu ranei ki te Tumuaki, Tari Tiaki Moni, Poutapeta Tianara, Poneke.

D. ROBERTSON,
Hekeretari

Poutapeta Tianara,
Poneke, 4 Hurae, 1910.

PANUITANGA.

HE whakaatu tenei kua oti te perehi ki te reo Maori o te Ture Whenua Maori, 1909; o nga Rekurei-hana i raro i taua Ture; o nga Ruuri o te Kooti Whenua Maori; o te Ota Kaunihera whakatakoto i nga rohe o nga Takiwa mo nga Poari Whenua Maori; o te Ota Kaunihera whakataui i nga mana me nga mahi ma nga Komihana o te Kooti Whenua Maori; me te mapi whakaatu i nga rohe o nga Takiwa Poari Whenua Maori. Kua oti aua mea katoa te whakarapopoto ki roto ki te kawa kotahi, ara pukapuka kotahi.

Ko te utu mo taua pukapuka koia tenei.—

Mehemea he ngohengohe te kawa	7s. 6d.
Mehemea he papa maro te kawa	12s. 6d.

Ko nga ota, me nga moni hei hoko i taua pukapuka, me tuku mai ki te:

KAI-TA A TE KAWANATANGA, PONEKE.

Tari o te Kai-ta a te Kawanatanga Poneke, 6 o Oketopa, 1910.